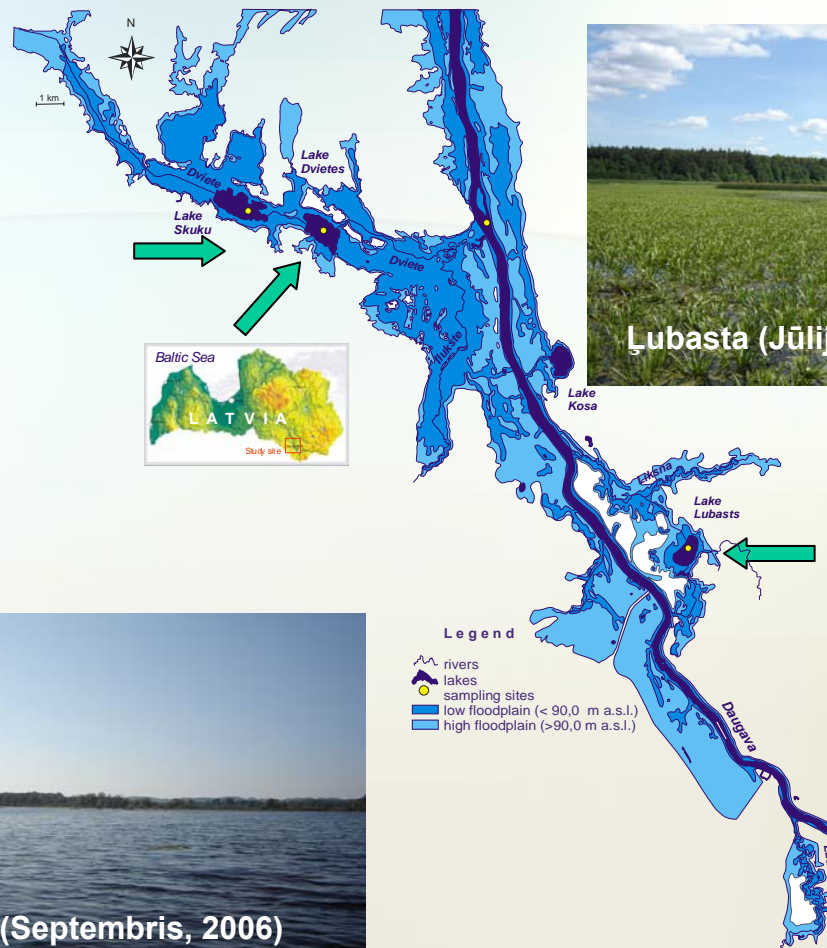

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIĒŅU SISTĒMĀ

Jana PAIDERE

Daugavpils Universitāte, Ķīmijas un ģeogrāfijas katedra
e-pasts: jana.paidere@du.lv

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIEŅU SISTĒMĀ

Gruberts D. 2007¹

¹ Gruberts D., Druvietis I., Parele E., Paidere J., Popels A., Škute A. 2005. Impact of flooding on limnological characteristics of shallow floodplain lakes in Latvia. *Hydrobiologia* (2007) 584:223–237

Impact of flooding on limnological characteristics of

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDĪ

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIEŅU SISTĒMĀ

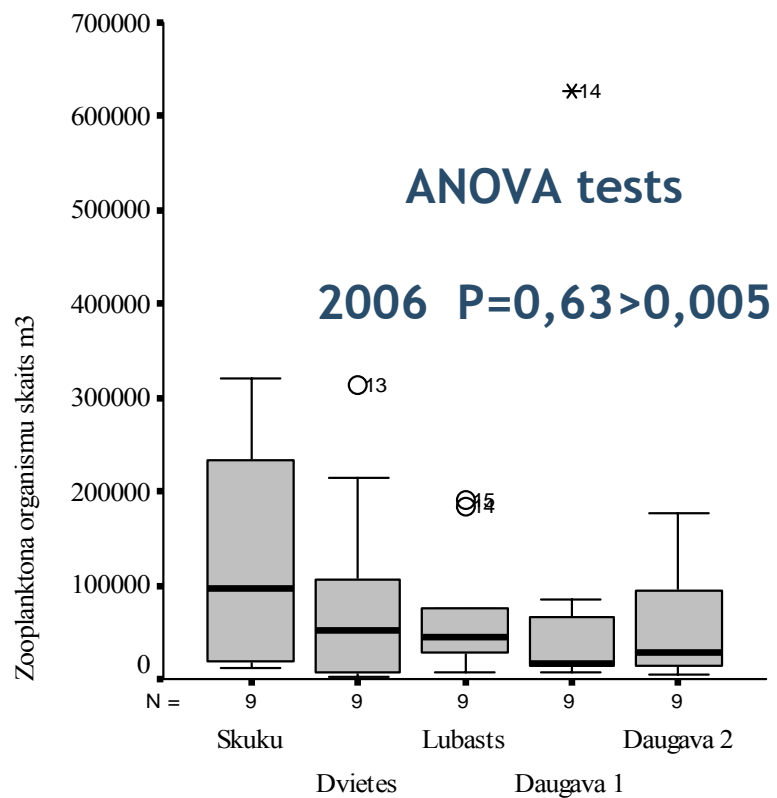
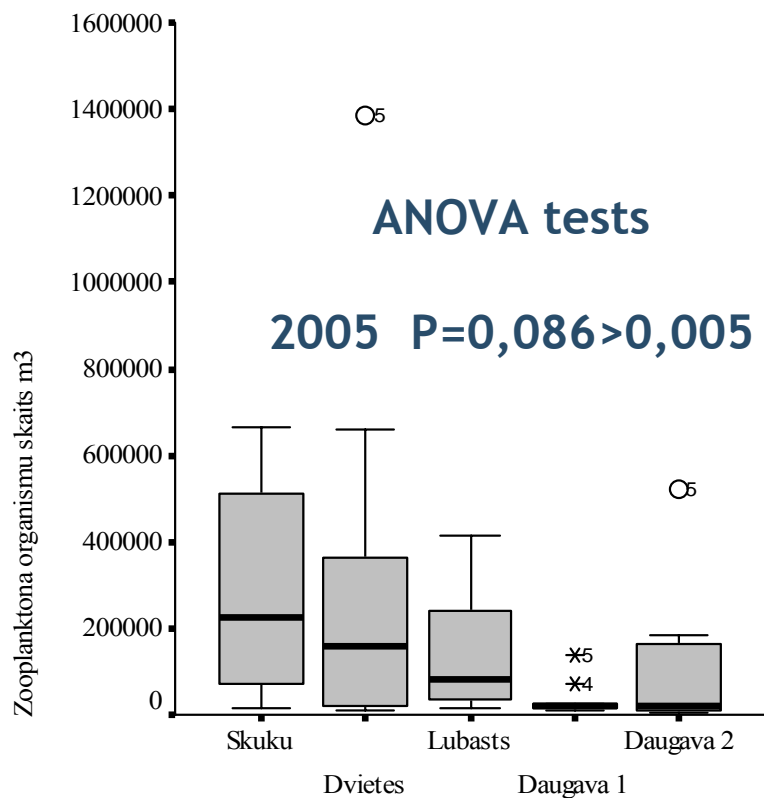
- Upe un tās palienes var tikt uzskatītas kā viena nedalāma upes - palieņu sistēma, jo tām ir kopēja ūdens masa, nogulšņu budžets, organismu biomasas un enerģijas apmaiņa
- Pali/plūdu upes - palieņu sistēmu padara par ne tikai vienotu sistēmu, bet arī līdzīgu palu/plūdu norises laikā

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDI

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIEŅU SISTĒMĀ

Zooplanktona organismu skaita salīdzinājums palieņu ezeros un Daugavā, 2005. un 2006. gads

O - anomālie novērojumi
* - ekstremālie novērojumi

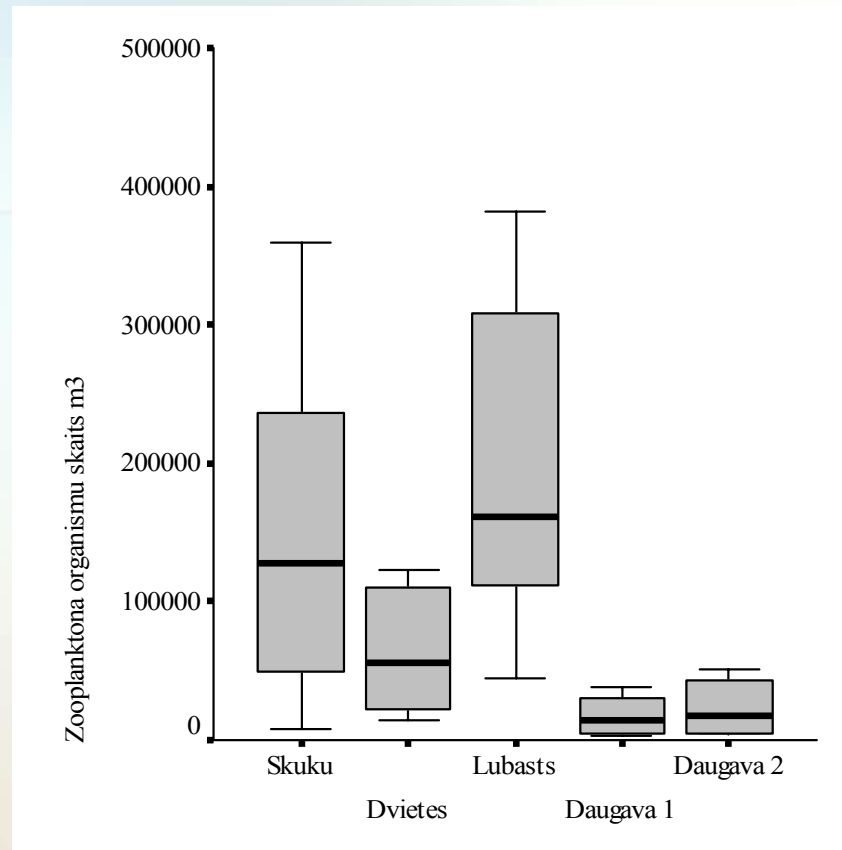
KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDĪ

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIEŅU SISTĒMĀ

ANOVA tests

2007 $P=0,0001 < 0,005$

Zooplanktona organismu skaita salīdzinājums palieņu ezeros un Daugavā, 2007. gads

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDĪ

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIENŪ SISTĒMĀ

Datums	Dvietes ezers	Ļubasta ezers	Daugava I	Daugava II		Ļubasta ezers	Daugava I	Daugava II		Daugava I	Daugava II	Daugava II		
2. Aprīlis	39	56	15	19		57	50	58		32	38	73		
17. Aprīlis	45	67	37	44		37	65	67		28	33	69		
30. Aprīlis	90	60	27	63		65	33	70		58	83	62		
14. Maijs	59	50	4	4		66	17	16		8	10	94		
9. Jūnijs	Skuķu ezers	43	35	25	26	Dvietes ezers	52	15	20	Ļubasta ezers	12	17	Daugava I	39
11. Jūlijs	73	23	38	21		31	44	22		21	19	27		
8. Augusts	34	47	11	9		39	21	19		11	13	76		
13. Septembris	82	15	27	29		4	15	18		37	32	75		
26. Septembris	47	29	28	42		21	19	54		33	35	33		
10. Oktobris	53	39	-	40		40	-	29		-	28	-		

Datums	Dvietes ezers	Ļubasta ezers	Daugava I	Daugava II		Ļubasta ezers	Daugava I	Daugava II		Daugava I	Daugava II	Daugava II		
29. Marts	86	71	30	23		82	40	34		46	36	60		
21. Aprīlis	48	61	40	73		45	9	47		11	70	30		
17. Maijs	66	47	35	26		33	45	33		11	6	77		
2. Jūnijs	Skuķu ezers	62	58	18	6	Dvietes ezers	47	16	23	Ļubasta ezers	28	2	Daugava I	27
24. Jūlijs	54	38	20	16		32	15	4		25	32	66		
23. Augusts	58	36	5	26		41	10	18		21	17	30		
19. Septembris	42	36	20	4		31	16	3		24	12	0		
10. Oktobris	53	38	44	21		27	51	27		18	9	37		

Renkonena salīdzinātības indekss (%) starp paraugošanas vietām, 2006. un 2007. gads

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDI

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIĒŅU SISTĒMĀ

- Pali un plūdi iespējams darbojas, kā homogenizācijas efekts

Palu efekts saistās ar ātrāku un vienlaicīgāku ezeru atbrīvošanos no ledus, kā arī gaismas, temperatūras un skābekļa apstākļu uzlabošanos, barības bāzes veidošanos, veicinot arī zooplanktona organismu attīstību

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDĪ

ZOOPLANKTONS DAUGAVAS UPES - PALIEŅU SISTĒMĀ

Plūdu efekts uz zooplanktona organismu sezonālo attīstību ir acīmredzamāks, kuru laikā samazinās zooplanktona organismu skaits, ievērojamu vietu sāk ieņemt *Synchaeta oblonga*, Renkonena salīdzināmības indekss palielinās

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDI

PALDIES!

KALME

VALSTS PĒTĪJUMU PROGRAMMA
KLIMATA MAIŅAS IETEKME UZ LATVIJAS ŪDEŅU VIDĪ